

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

140 YAŞINDA!

Feyzi Ersoy

- 716 yılında Köktürk tahtına oturan Bilge Kağan, hükümdarlığının ilk yıllarında yaşanan güçlükler ve bu güçlükler karşısında verdiği mücadeleler için Köl Tigin Bengü Taşı'nda günümüz Türkçesi ile şöyle demektedir:

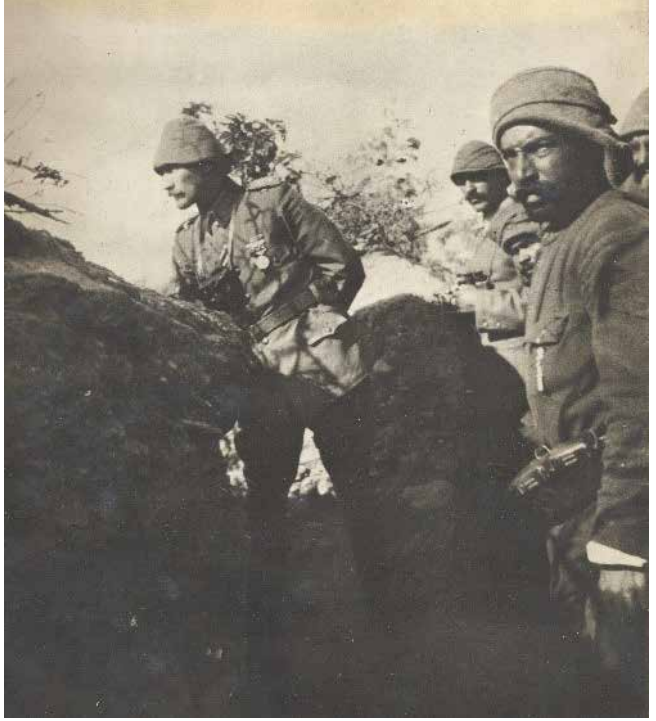
Hiç de zengin bir millete hükümdar olmadım. Kursağında aş olmayan, sırtında giyecek bulunmayan, sefil ve perişan bir millet üzerine hükümdar oldum... Adı sanı yok olmasın diye Türk milleti için gece uyumadım, gündüz oturdum.

Bilge Kağan'ın "adı sanı yok olmasın" diye uğruna çalıştığı Türk milleti, tarih sahnesinde sayısız kahramanlıklar göstermiş bir millettir. Milletimiz, var olduğu günden bugüne yalnızca büyük kahramanlıklar göstermekle kalmamış, her dönem ve şartlarda kendi içerisinde Bilge Kağan gibi büyük liderler ve devlet adamları da çıkarmıştır. Cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk de hiç şüphesiz bu lider ve devlet adamları içerisinde en önde gelenlerden biridir.

Mustafa Kemal Atatürk, 29 Ekim 1923'te Türkiye Cumhuriyeti'ni kurduğu zaman ülkemizin o yıllarda içinde bulunduğu şartlar, Bilge Kağan'ın yukarıda tasvir ettiği durumla benzerlik göstermektedir. Neredeyse 1911'den 1922'ye kadar aralıksız 11 yıl kendini bir savaşın içinde bulan Türk milleti, Cumhuriyetimiz kurulurken büyük bir zaferden çıkmanın haklı gururunu yaşasa da o yıllara çok kolay gelinmediği ortadadır. Yıllardır süren savaşlarda maddi ve manevi büyük kayıplara uğrayan milletimiz, yetişmiş ve okumuş pek çok gencini savaşlarda kaybetmiş olmanın yanı sıra pek çok araç ve gereçten de yoksun durumdadır. Zorlu bir var oluş savaşının sonunda zafere ulaşan yaklaşık 13 milyonluk genç Türkiye Cumhuriyeti'nin önünde şimdi başka bir savaş daha vardır. Bu savaş, hedefi muasır medeni-

yetler seviyesine ulaşmak olan topyekûn bir kalkınma savaşıdır.

Cumhuriyet'in ilk yıllarında hemen her alanda verilen mücadeleye bir yana, 1908'lerden 1923'e kolay gelinmediği de ayrı bir gerçektir. Bu yüzden Osmanlı İmparatorluğu'nun son günlerini ve Cumhuriyet'in hangi şartlarda kurulduğunu hatırlatmakta fayda vardır. I. Dünya Savaşı sonunda İttifak Devletleri ile birlikte mağlup sayılan Osmanlı İmparatorluğu, 30 Ekim 1918 tarihinde imzalanan Mondros Mütarekesi'nin

ağır hükümleriyle karşı karşıya kalmıştı. Bu mütarekenin hükümlerine göre, ordumuzun silahları elinden alınmış ve topraklarımız işgal edilmişti. Osmanlı Devleti ile İtilaf Devletleri arasında 10 Ağustos 1920'de imzalanan Sevr Antlaşması doğrultusunda ülkemiz paramparça edilmiş, vatanımız İngiltere, Fransa, İtalya, Yunanistan ve Ermenistan arasında paylaşılmıştı. Türk milleti, işte bu şartlar altında bile bağımsızlığından taviz vermemiş ve düştüğü yerden kalkmasını bilmiştir. Ancak bu doğruluş ve yeniden dik duruş oldukça zorlu ve sıkıntılı bir süreç sonunda gerçekleşmiştir. İşgal günlerinde, başta İstanbul ve İzmir olmak üzere bazı şehirlerimizin sokaklarında Yunan bayrakları dalgalanmış, camilerimize ve *Kur'an-ı Kerim*'e el uzatılmış, Anadolu'nun pek çok köyünde milletimize hak etmediği muamelelerde bulunulmuştur.

Aslında bütün bu yaşananlar Kemal Tahir'in *Yorgun Savaşçı* adlı eserinde dediği gibi 10-15 kelime ile anlatılacak şeyler değildir. Konuyla ilgili bilimsel kitapları okumak, hazırlanan belgeselleri ve filmleri izlemek o döneme ilişkin hepimize daha iyi fikirler verecek, millî hafızamızı canlı tutacaktır. O günleri en azından romanlardan tanımak isteyenler, *Ateşten Gömlek*, *Sözde Kızlar*, *Vurun Kahpeye*, *Mahşer*, *Sodom ve Gomora*, *Yaban*, *Ankara*, *Üç İstanbul*, *Biz İnsanlar*, *Esir Şehrin İnsanları*, *Yorgun Savaşçı*, *Küçük Ağa*, *Sahnenin Dışındakiler* gibi eserleri okuyabilir ve geçmişte yaşanan vahametini farkına varabilirler. Çünkü, savaşın acı tasvirleri, İstanbul'un işgali, azınlıkların ve Türklerin işgal karşı-

sındaki tutumları, savaş vurguncuları, Kuva-yı Millîye ve ona karşı takınılan tutumlar, bu romanlarda da rahatlıkla görülebilmektedir.

Mustafa Kemal Paşa, işte bu şartlar altında ortaya çıkmış, Türk milletine önderlik etmiş ve milletimizi örgütleyerek Kuva-yı Millîye ile tarihte eşine az rastlanır bir mücadeleyi başlatmıştır. Mustafa Kemal'in önderliğinde "Ya istiklâl ya ölüm!" ilkesiyle hareket eden milletimiz, Atasının "Milletin istiklalini yine milletin azim ve kararı kurtaracaktır." cümlelerini boşa çıkarmamıştır.

Cumhuriyetimizin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk, Türk milletine kıymetli pek çok değer bırakmıştır. Onun bıraktığı en büyük değerlerden biri de Türk Dil Kurumudur. 12 Temmuz 1932'de Türk Dili Tetkik Cemiyeti adı ile kurulan Türk Dil Kurumu, Cemiyetin tüzüğüne amaç maddesinde yer alan "*Türk dilinin öz güzelliğini ve zenginliğini meydana çıkarmak ve onu dünya dilleri arasında değerine yaraşır yüksekliğe erdirmektir.*" hedefi ışığında çalışmalarına bugün de ilk günkü heyecanla devam etmektedir. Türk Dil Kurumu, Türk dilinin korunması, geliştirilmesi için bünyesinde oluşturulmuş Kol ve Komisyonlar ile ilmî çalışmalarını sürdürmekte, bilimsel toplantılar düzenlemekte ve yapılan toplantıları desteklemektedir. Her yıl yeni birtakım eserlerin yayımını gerçekleştiren Kurum, bunların yanı sıra baskıları tükenmiş çeşitli eserlerin de tıpkıbasımlarını yapmaktadır. Yapılan tıpkıbasımlar bir yana bırakılırsa Türk Dil Kurumunun yayımladığı yeni eser sayısı 2020'de 41, 2021'de ise 62'dir. Kurumun yayın faaliyetlerinin önemli kısımlarından birini ise süreli yayınlar oluşturmaktadır. Kurum, bu alanda çıkardığı üç dergi ile faaliyetlerini devam ettirmektedir. Bu dergiler *Türk Dili*, *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı - Belleten* ve *Türk Dünyası Dil ve Edebiyat Dergisi*'dir. Türk Dil Kurumunun bir başka önemli misyonu da öğrencilere verdiği burslardır. Kurum; lisans, yüksek lisans ve

doktora öğrencileri için burslar vermektedir. Kurumdan burs alan toplam öğrenci sayısı 2020 yılında 219, 2021’de ise 423’tür. Her alanda olduğu gibi Türk Dil Kurumu da Atatürk’ün hedeflediği “Millî kültürümüzü muasır medeniyetler seviyesinin üstüne çıkarma” hedefi doğrultusunda dün olduğu gibi bugün de çalışmalarını sürdürmektedir.

Burada, birkaç satırla anlatılması imkânsız olan Gazi Mustafa Kemal Atatürk, hiç şüphesiz yalnızca Türk tarihinin değil dünya tarihinin de gördüğü nadir isimlerden biridir. Onu bu nadir isimlerden biri yapan şey; zekâsı, ileri görüşlülüğü, âdeta doğuştan gelen liderlik vasfı, zafere olan sarsılmaz inancı ve karizmasıdır. Her 10 Kasım’da olduğu gibi Atatürk’ü bu yıl da rahmet, saygı ve özlemle anıyoruz. Türk milletinin gönlünde ölümsüz olan Mustafa Kemal Atatürk, doğumunun 140. yılında kalbimizde yaşamaya devam ediyor. Yüreği Türkiye Cumhuriyeti için çarpan ve onun için çalışan her fert, onu kalbinde yaşatmaya bugün olduğu gibi gelecekte de devam edecektir.